

United Nations
Nations Unies

International
Criminal Tribunal
for the former
Yugoslavia

Tribunal Pénal
International pour
l'ex-Yougoslavie

OBRAĆANJE

(Isključivo za medije. Nije zvaničan dokument.)

TUŽILAC

Haag, 7. decembar 2011.

Obraćanje g. Sergeja Brammertza, tužioca Međunarodnog krivičnog suda za bivšu Jugoslaviju, Savjetu bezbjednosti Ujedinjenih nacija

Gospodine predsjedniče, ekscelencije,

Zahvaljujem se na prilici da vam se obratim i izvijestim o napretku postignutom na okončanju našeg mandata.

Najvažniji događaj u periodu na koji se ovaj izvještaj odnosi je hapšenje posljednjeg optuženog pred Međunarodnim sudom u bjekstvu. Nakon hapšenja Ratka Mladića 26. maja 2011., uhapšen je Goran Hadžić 20. jula 2011. Danas, nijedna od 161 osobe protiv koje je Međunarodni sud podigao optužnicu više nije u bjekstvu.

To je značajno na više nivoa i predstavlja više od pukog statističkog podatka.

Ta hapšenja znače da nijedna osoba protiv koje je podignuta optužnica nije izbjegla pravosudni postupak pred MKSJ-om i da je posljednja prepreka u ispunjenju našeg mandata otklonjena.

Ta hapšenja takođe znače da je jedno važno i problematično poglavlje u saradnji Srbije s MKSJ-om zatvoreno, čak i ako je to isuviše dugo trajalo i na zadovoljštinu za žrtve se predugo čekalo.

Nadamo se da ova hapšenja označavaju bolju budućnost za međunarodnu pravdu. Tokom prethodna dva desetljeća međunarodna pravda se proširila na nove dijelova svijeta, ali poteškoće u hapšenju glavnih osumnjičenih su nažalost isuviše učestale. Vrijedi osvrnuti se na uspjeh MKSJ-a i primjenu lekcija koje smo naučili na druge nacionalne i međunarodne sudove. To što pred MKSJ-om više nema optuženih koji su u bjekstvu je zato što je međunarodna zajednica shvatila da je ponekad pravda dugoročan projekat; to je zato jer je međunarodna zajednica nastavila pritisak i dala pozitivne poticaje Srbiji da izabere odgovornost umjesto nekažnjivosti i vladavinu prava umjesto neumjesne lojalnosti ratnim zločincima.

Gospodine predsjedniče, ekscelencije,

Poslije dovođenja Ratka Mladića i Gorana Hadžića u pritvor, tužilaštvo je u potpunosti zaokupljeno okončanjem prvostepenih i žalbenih postupaka. Strategija okončanja rada vrlo brzo postaje stvarnost. Izvođenje dokaza u većini predmeta će se najvjerojatnije završiti tokom narednog perioda o kojem će biti podnesen izvještaj. Fokus Tužilaštva će nakon toga biti na preostalim prvostepenim suđenjima - Karadžić, Mladić i Hadžić - kao i na vođenju žalbenih postupaka čiji će se broj brzo uvećati tokom narednih godina. Odlazak ključnog osoblja usred postupaka i dalje ostaje problem koji zahtijeva pažljivo razmatranje i razborita rješenja.

www.icty.org

Follow the ICTY on [Twitter](#) and [YouTube](#)

Office of the Prosecutor

Churchillplein 1, 2517 JW The Hague. P.O. Box 13888, 2501 EW The Hague. Netherlands

Tel.: +31-70-512-8958

Gospodine predsjedniče, ekscelencije,

Sve dok postoje predmeti u kojima se vode postupci, saradnja država, naročito onih na području bivše Jugoslavije, i dalje će biti od presudne važnosti. Što se tiče Srbije, hapšenjem preostale dvojice optuženih koji su bili u bjekstvu naša saradnja je izdignuta na nov, pozitivniji nivo. U mom pismenom izvještaju odao sam priznanje na dobro obavljenom poslu vlastima u Beogradu, na čelu s predsjednikom, a naročito Nacionalnom savjetu za saradnju, Akcionom timu koji je uspostavljen kako bi se optuženima u bjekstvu ušlo u trag i operativcima službe bezbjednosti koji su sproveli operacije hapšenja. Takođe smo zahvalni Nacionalnom savjetu Srbije za saradnju s Međunarodnim sudom koji koordinira odgovore na naše zahtjeve za pomoć. Zahvaljujući radu Savjeta, brzo dolazimo do informacija koje su nam potrebne u predmetima koje vodimo, što nam omogućava da ispunimo kratke sudske rokove.

Tokom narednog perioda o kojem će biti podnesen izvještaj želimo da vidimo rezultate istrage Srbije o tome kako su optuženi u bjekstvu protiv kojih je MKSJ podigao optužnice, uključujući Ratka Mladića i Gorana Hadžića, uspijevali da izbjegnu pravdu toliko mnogo godina. Nakon posljednja dva hapšenja Srbija je preuzela obavezu da pozove na odgovornost svakog pojedinca koji je pomogao optuženima u bjekstvu. Tokom moje posjete Beogradu u novembru vidio sam da je poduzeto jako malo po tom pitanju i mi očekujemo da se učini mnogo više.

Sada ću se osvrnuti na saradnju između tužilaštva i Hrvatske. S obzirom na to da se trenutno ne vodi nijedan prvostepeni postupak protiv nekog optuženog iz Hrvatske, tužilaštvo upućuje vlastima Hrvatske sve manje zahtjeva za pomoć. Ured za saradnju s međunarodnim sudovima je adekvatno odgovorio na zahtjeve tužilaštva koji nisu bili brojni.

Tokom mog posljednjeg obraćanja Savjetu bezbjednosti spomenuo sam našu zabrinutost zbog izjava visokih zvaničnika vlasti Hrvatske kojima se dovodi u pitanje valjanost rada MKSJ-a. Naša zabrinutost se povećala u periodu na koji se ovaj izvještaj odnosi. Državni zvaničnici na najvišem nivou vlasti u Hrvatskoj i dalje glorifikuju protivpravno ponašanje u ratu i dovode u pitanje nepristrasnost presuda MKSJ-a. Nedavno doneseni zakon kojim se proglašavaju nevažećim optužnice u vezi s ratnim zločinima koje je Srbija podigla protiv hrvatskih državljana pojačava zabrinutost tužilaštva. Sve dok se tako nastavi, pomirenje će kasniti i vladavina prava će biti ugrožena.

Što se tiče Bosne i Hercegovine, mogu izvijestiti da je svakodnevna saradnja s tužilaštvom tekla dobro. Međutim, postoje zabrinjavajuće naznake da se Državna strategija za rad na predmetima ratnih zločina bori sa poteškoćama i potrebna je hitna akcija kako bi se situacija preokrenula.

Predmet Radovana Stankovića je simptom većih problema. Stanković, čiji je predmet prebačen s MSKJ-a prema pravilu 11*bis*, proglašen je krivim pred Sudom Bosne i Hercegovine i osuđen na 20 godina zatvora. Prije više od četiri godine pobjegao je iz zatvora u Foči, a ipak je učinjeno vrlo malo da se on vrati u pritvor. Teško nam je da shvatimo zašto se čini da su vlasti Bosne i Hercegovine nezabrinute zbog optuženog u bjekstvu koji je počinio zločine nad njihovim građanima i koji pokazuje prezir prema njihovom sudskom procesu. Susjedne države takođe treba da odigraju ulogu u rješavanju slučaja Stanković. I u ovom slučaju, malo toga je vidljivo, uprkos našim ponavljanim zahtjevima da se učini više.

Što se tiče opšte situacije, tokom moje posjete Sarajevu prošlog mjeseca, primijetio sam da postoje ograničena politička volja i nedovoljna sredstva za okončanje preostalih predmeta u vezi s ratnim zločinima. Postoji veliki broj neriješenih predmeta, među kojima su i istražni dosjei koje je prebacio MKSJ, i predmeti se ne prebacuju

efikasno sa državnog na entitetske tužioce. Jako smo zabrinuti i zbog čestih političkih napada na pravosuđe u Bosni i Hercegovini koji potkopavaju Državnu strategiju za rad na predmetima ratnih zločina. Pozivamo međunarodnu zajednicu da pomogne Bosni i Hercegovini da uspješnije zauzme pravac na putu prema odgovornosti za ratna zvjerstva.

Gospodine predsjedniče, ekscelencije,

Kako strategija okončanja rada dobija zamah, isto se dešava i sa našim pripremama za Rezidualni mehanizam. U periodu na koji se ovaj izvještaj odnosi, nastavilo smo da radimo zajedno sa Sekretarijatom MKSJ-a i tužilaštvom MKSR-a kako bi se omogućila glatka tranzicija. Čuli smo i shvatili vašu poruku da Mehanizam mora da bude manja i efikasna operacija. Imajući tu poruku jasno na umu, pripremili smo prijedlog prvog budžeta tužilaštva koje će djelovati pri Rezidualnom mehanizmu. Troškove smo sveli na minimum tako što smo obezbijedili da se većina radnih mjesta dijeli sa MKSJ-om tokom prve faze djelovanja Rezidualnog mehanizma.

Gospodine predsjedniče, ekscelencije,

Šesnaest godina od potpisivanja Dejtonskog mirovnog sporazuma, objavili smo dugo očekivanu vijest da su svi optuženi pred MKSJ izvedeni pred lice pravde ili da će uskoro biti. Taj pozitivan razvoj događaja daje nam novu snagu da nastavimo svoj rad, ali istovremeno se naziru novi izazovi. Nacionalne strategije koje se bave ratnim zločinima u regiji, naročito u Bosni i Hercegovini, suočavaju se sa poteškoćama. Ukoliko se dopusti da one propadnu, naslijeđe MKSJ-a, zajedno sa pomirenjem i vladavinom prava, naći će se u opasnosti.

Bilo bi jednostavno zaustaviti se na ovim problemima.

Umjesto toga, želim da završim svoje izlaganje tako što ću naglasiti mogućnost koja se sada pruža političkim vođama u državama bivše Jugoslavije. Ako imaju hrabrost i predanost, oni mogu da odaberu budućnost izgrađenu na odgovornosti i vladavini prava a ne na nacionalizmu i razdoru. Ali da bi u tome uspjeli, moraće da ostave po strani uskogrude i kratkoročne političke programe. I međunarodna zajednica ima u tome presudnu ulogu. Pozivamo vas da pokažete istu predanost pravdi koju ste dokazali tokom posljednja dva desetljeća u izgradnji uspjeha MKSJ-a.

* * *